

שבת חול המועד פסח

ספירת העומר

בערב הראשון שאחר ליל הסדר מתחילים אנו לספור את ספירת העומר במשך ארבעים ותשעה ימים עד הגיענו לחג שבועות ביום החמישים. והטעם לכך מבואר בספר שבולי הלקט (סדר עצרת סי' רלו) וז"ל: ורשבתנשכש יפל? תודעומה לכב נכ ויאש המ, הריפסב תועובש גח ווי בותכה הלת המל, הדגא שרדמו" ישראל לצאת ממצרים, נתבשרו שהן עתידין לקבל את התורה לסוף חמישים יום ליציאתן, שנאמר: 'וּדְבַעַת' לש ו"ונה ירה, (בי, ג תומש) 'הזה רהה לע מיהלאה תא וּדְבַעַת מירצממ עה תא ראיצוהב' יתירה, לומר לך - לקץ חמישים יום תעבדון את האלהים, שתקבלו את התורה. וישראל מרוב חיבה היו מונין בכל יום ויום ואומרים הרי עבר יום אחד ויום שני וכן כולם, שהיה נראה בעיניהם כזמן ארוך מתוך חיבתן הגדולה על הדבר, לכך הספירה נקבעה לדורות".

ומה שהצריך הקב"ה את עם ישראל להמתין ולצפות חמישים יום קודם מתן תורה, משום שבהיות עם ישראל במצרים הם היו שקועים במ"ט שערי טומאה, וכדי שיהיו ראויים לקבל את התורה הוצרכו לצאת מאותם שערי טומאה ולבוא בשערי הקדושה. ובכל יום ממ"ט הימים שספרו עם ישראל זכו לצאת משער אחד של טומאה, ותמורתו לבוא בשער אחד של קדושה, עד שביום מתן תורה זכו לצאת מכל שער הטומאה ובאו בכל שערי הקדושה.

ובדומה לכך נעשה גם בזמן הזה עם כל אחד ואחד מישראל על ידי שהוא סופר את העומר בימים אלו, שנפשו יוצאת מעוד שער של טומאה, ובאה לתוך שער נוסף של קדושה, כדי שבחג השבועות יהיה כל אחד מישראל ראוי לקבל את האור הנפלא של מתן תורה. וכן מבאר אדמו"ר הזקן בספרו ליקוטי תורה (פר' אמור ד"ה וספרתם) שמה שנאמר: "וספרתם לכם ממחרת השבת וגו'" (ויקרא כג, טו), פירושו על דרך החסידות שתאירו ותזככו את המידות שלכם כאבן ספיר מאירה ומבהיקה. וכך פירוש הפסוק: "וספרתם" - שתאירו כאבן ספיר מאירה את ה"לכם", היינו את המידות שלכם.

ובאמת בליל הסדר יורד על כל אחד מישראל אור עצום בלי גבול ומידה ללא כל השתדלות מיוחדת מצידו, אולם מיד בעלות השחר אור זה מסתלק בחזרה לשמים. ועבודתנו בימי הספירה היא להשתדל לקנות שוב את האור הזה (בכח עצמנו) ולא במתנת שמים, אך לא ברגע אחד, אלא על ידי עבודה מתמדת יום אחר יום במשך מ"ט ימי הספירה. וישאל השואל: מאחר שאור זה מסתלק מאיתנו, מדוע בכלל הוא ניתן לנו מלכתחילה בליל הסדר?

שאלה דומה ניתן לשאול על מה שאמרו חז"ל (נדה ל, ב) שבהיות העובר בבטן אימו נר דלוק לו על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו, ומלאך מלמדו את כל התורה כולה, וקודם שהוא יוצא לאויר העולם בא מלאך וסוטר על פיו ומשכחו את כל התורה כולה, כדי שיתייגע ללמוד אותה בכוחות עצמו. ולכאורה כיון שלבסוף משכיחים לעובר את כל מה שלימדוהו, לצורך מה בכלל לימדוהו את אותו לימוד?

ומבארים המפרשים שהמלאך לומד עם העובר את כל התורה כולה כדי שכשהוא יבוא ללמוד את התורה שוב במשך חייו לא יהיה זה כלימוד חדש שקשה ללמודו, אלא כחזרה על דבר שכבר למד בעבר. וכמו כן

הוא בנוגע לעבודתנו בימי הספירה: אילו היה נדרש מאיתנו לרכוש בעבודתנו בימי ספירת העומר אור חדש, היה הדבר קשה ביותר להשגה, ולכן הקב"ה ברחמיו כבר נותן לנו את האור הזה במתנה בליל הסדר, אף שאחר כך הוא לוקחו בחזרה, ומעתה כל שנדרש מאיתנו זהו רק לרכוש שוב את האור שכבר היה לנו ולא אור חדש, ודבר זה ניתן להשגה יותר בנקל.

והנה בזמן שהיה בית המקדש קיים היו מקריבים בבית המקדש ביום הראשון של הספירה את "קרבת העומר" שהיה בא מן השעורים, ובסיום הספירה, בחג השבועות, היו מקריבים את "שתי הלחם" שהיו עשויים מחיטים.

והטעם הפנימי לכך: בתחילת חג הפסח נפשו הבהמית של האדם עדיין שולטת בקירבו, וכנגד זה מביאים את קרבן העומר מן השעורים, כיון ששעורים הם מאכל בהמה (ראה סוטה יד, סע"א). אך לאחר ימי ספירת העומר שבהם האדם זיכך את נפשו מדרגה אחר מדרגה, והוציאה ממ"ט שערי טומאה והכניסה במ"ט שערי קדושה, הוא כבר לא בבחינת 'בהמה' אלא בבחינת 'אדם', על שם שכעת הנפש האלקית, שהיא בבחינת אדם, שולטת בקירבו, ולכן מביאים קרבן מן החיטים שהם מאכל אדם.

וגדולה קדושתם של ימי העומר ממש כקדושת ימי חול המועד כמבואר ברמב"ן (לויקרא כג, לו), ולכן ראוי לכל אדם למעט בימים אלו בטוילים למיניהם ובשאר עניני העולם הזה שאינם הכרחיים, ולנצל כל רגע מימי ספירת העומר ללימוד התורה ולעבודה בבירור וזיכוך המידות, כדי שיזכה להיות כלי ראוי לקבל את האור הנפלא והעצום של מתן תורה בחג השבועות.

